

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 22. — ŠTEV. 22.

NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 26, 1923. — PETEK, 26. JANUARJA, 1923.

VOLUME XXXI. — LETNIK XXXI.

INVAZIJA JAKO ŠKODUJE FRANCOZOM TURŠKO VPRAŠANJE

Nemci nočejo sprejemati lorenške rude, in francoske topilnice ne morejo dobiti nemške koksa. — Na obeh straneh meje so v glavnem prizadete velike industrije. Manifest strokovnih unij in izvrševalnega odbora delavske stranke.

Poroča John Balderston.

London, Anglija, 24. januarja. — Agent londonske podružnice je poslal naslednje poročilo iz Ruhra:

Nemške topilnice v Ruhr nočejo sprejeti ali plačati pošiljatev francosko-lorenške železne rude, čeprav jim je prišlo primanjkovati te rude. Vspričo neprestanega padanja vrednosti marke ter težko, kako dobiti inozemski denar, ne morejo napraviti kupovati inozemske rude. Razventega pa imajo Francozi uvoz ter izvoz blaga pod svojo kontrolo.

Skoro vse naprave, kot Kruppove, Stinnesove in Thyssenove so morale že zapreti večje število svojih topilnic, kar bo v veliki meri uplivalo na produkcijo.

Jeklarske naprave in valjarne delajo še redno in isto velja glede delavnic in tvornic za izgotovljeno blago, kajti še vedno imajo zadostne zaloge surovin, a te zaloge postajajo manjše z vsakim dnem in nikake nove ne prihajajo v okraj.

Odklonitev francoske železne rude od strani nemških industrijalnih magnatov je značilna radi tega: — Leta 1922 so importirali 2.332.000 ton francoske železne rude, za katero so plačali nekako \$2.332.000. Izven Ruhra ni skoro nobenega trga za to francosko železno rudo in vsled tega je stala francoska invazija Ruhra že sedaj lastnike francoskih rudnikov lepe svote.

Razn tega pa so francoske jeklarske naprave v Loreni obvestile francosko vlado, da bodo morale ustaviti obratovanje, če ne bodo obnovljene pošiljave koksa iz Ruhr okraja.

Leta 1922 so kupili štiri milijone in tristo tisoč ton koksa iz — Ruhra. Če bo ta dobava odrezana, bo zelo težko dobiti koks iz drugih virov ter bo tudi bolj drag kot je bil ruhrski.

Sedaj obratuje v Loreni nekoliko štirinastdeset francoskih topilnic. Zapreti sedaj tako topilnico ter jo pozneje zopet otvoriti, bi stalo nekako \$80.000. Razen tega pa je proizvod ene topilnice v enem dnevu vreden nekako štirideset dolarjev, in izgube bi bile velike, če bi bilo res, treba zapreti topilnice. Če bo pa treba zapreti vseh 44 topilnic ter jih pozneje zopet odpreti, bi stalo to več kot tri in pol milijone dolarjev in izguba vsled ustavitve produkcije bi znašala vsak dan \$176.000.

London, Anglija, 24. januarja. — Skupna seja generalnega sveta strokovnih unij ter narodne eksekutivne delavske stranke je izdala manifest, v katerem obsoja vladno politiko nedelavnosti sprico francoske politike v Ruhr. Konferenca je nadalje dala izraza solidarnosti delavske stranke z nemškimi delavci v Ruhr okraju ter pozvala vlado, naj sprejme politiko odločne diplomatične intervencije, če mogoče s sodelovanjem Združenih držav.

Manifest se odločno zavzema za izpraznenje Ruhr doline in za predložitev celega vprašanja svetu Lige narodov. Tekom preiskave Lige naj bi se francoske in belgijske čete umaknile iz Ruhra.

ČRHOSLOVAŠKI SKEBI.

Pariz, Francija, 25. januarja. — Praski poročevalci "Tempsa" pravi, da je bilo potrjeno poročilo, da so Francozi najel čehoslovaške premogarne in rudarje, ki bodo opravljali skebska dela proti nemškim delavcem in da je prvi oddelek teh delavcev že odlo to več kot tri in pol milijone dolarjev in izguba vsled ustavitve produkcije bi znašala vsak dan \$176.000.

ŠE NI REŠENO

Konferenca je dosegla popoln sporazum glede zamenjave turškega odnosno grškega prebivalstva.

Lausanne, Švica, 24. jan. — Popoln dogovor je bil dosežen danes glede problema zamenjave prebivalstev, vsled česar bodo Turki, živčji na Grškem, prevedeni v Turčijo, dočim bodo Grki v Turčiji, ki so turški podaniki, poslani nazaj na Grško.

Turki so privolili v zahtevo zaveznikov, da ne bodo zahtevali še nadalje izгона Grkov, ki obdržijo svojo helensko narodnost ter so tudi umaknili svojo zahtevo, da naj bo zapadna meja Zapadne Tracije reka Struma mesto Mesta. Zapadna Tracija kot tudi Carigrad sta izključena iz splošne zamenje prebivalstva.

Nadaljni sporazum se je završil danes med Angleži in Turki radi vojakov, pokopanih na Galipolisu. Turki so izjavili, da je treba skrečiti pokopališče padlih angleških vojakov. Izjavili pa so nadalje, da so pripravljeni razpravljati o ustanovitvi novih pokopališč, a kje drugod kot na Galipolisu.

Angleški delegatje so označili to zahtevo kot nesramnost in žalitev ter izjavili, da so angleške čete sedaj zasedle Galipolis in ga bodo držale zasedenega, in naj se zgodi, karkoli hoče, dokler ne bo dobila Anglija primernih jamstev, da bodo ostali njeni mrtvi vojakji nemoten.

Zavezniki so opustili svoje zahteve glede okupacijskih stroškov v Turčiji ter tudi skrečili vojno odškodnino na petnajst milijonov funtov.

Washington, D. C., 24. januarja. — Poročila iz Carigrada, ki so prišla danes v roke trgovskega departamenta, javljajo, da je sklenila narodna skupščina v — Angori proglasiti moratorij, tikajoč se tako inozemskih kot turških trgovskih interesov.

Možnost takega koraka je imela za posledico umaknitev velikih svot iz bank, ki so bile nato prisiljene izbežati vse inozemskega denarja, da zopet založe svoje rezerve. Posledica tega pa je bila velika fluktuacija v denarnih vrednostih.

HARVEY JE BAJE ZAVEDEL ANGLEŽE.

Washington, D. C., 25. jan. — Tukaj je pričela krožiti povest, da je sledilo izjavljanje angleške misije v Združenih državah glede vojnega dolga zagotovilom poslanika Harvey-a, da bo privolila ameriška misija glede dolga v milejše pogoje kot pa se je dejanski zgodilo. Harvey je dal to zadnja zagotovila ministrskemu predsedniku Bonarfu Lawru ter angleškemu finančnemu ministru.

Državni uradniki so mnenja, da je njih slučaj tako dober, da bo celo nevoljna veleposlaništva prisiljena dvigniti zahtevo obtožbe. Država se ne bo omejevala na obtožbe radi umora, pač pa zahtevala tudi dvignjenje obtožb radi zločinov in prestopkov, ki so bili posledica terorizma K. K. K. od krive prisega pa do uloma v privatno hišo, z orožjem v roki, kar predstavlja soglasno s postavljeni Louisiane zločin, katerega se lahko kaznuje s smrtjo.

KRONO RUMUNSKKE KRALJICE POPRAVLJAJO.

Bukarešt, Rumunska, 24. jan. — Krono rumunske kraljice so poslali v popravo. Pri slavnostnem kronanju se je nekaj pokvarila.

NORA ŽENSKA ARETIRANA.

London, Anglija, 24. januarja. V kraljevem parku pri Windsor Castle so aretirali postarno žensko, ki je zatrjevala, da se je pred trinajstimi leti poročila z valedikom princem. Spravili so jo v bolnišnico.

NAPORNO GAŠENJE VELIKEGA POŽARA.

Pred kratkim je izbruhnil v Baltimore požar, ki je povzročil za pol milijona dolarjev škode. Ognjegasec se je po trudapolnem delu posrečilo ogenj omejiti. Gašenje je bilo težavno, kajti voda je skoraj sproti zmrzovala.

6 KU KLUX KLANCEV OBTOŽENIH UMORA

Državno pravdnštvo bo zahtevalo od velike porote, naj dvigne nekako sto obtožb, med njimi šest radi umora.

Predno bo danes zaključeno zaslišanje glede smrti Watt Daniela in Thomasa Richardsa, je treba pomeniti generalnega pravdnika le še enega pričevanja, nakaar bo šla država pred tukajšnjo veleposlaništvo ter zahtevala sto dvignjenj obtožb, med katerim jih bo šest radi umora po prvem redu. Te obtožbe se bodo tikale v celem 25 ljudi.

Preostalo pričevanje bo nudil Leon Jones iz Moselle, Miss., trgovski potnik.

Mr. Jones bo povedal, kako je potoval v dotični noči s svojo družino v avtomobilu proti Rayville, La.; kako se mu je motor položil in kako je prišel mimo njegove ustavljene kare neki Ford tovorni avtomobil, v katerem sta ležala dva povsem nepremično kot mrliča in kako se je isti avtomobil vrnil nekako pol ure pozneje prazen ter vozil v smeri proti Collinston in Bastrop.

Predno je mogoče dvigniti obtožbe radi umora, je treba ugotoviti corpus delicti ali dokaz smrti ter približno čas, ko je smrt nastopila. Potom pričevanja Jonesa hoče država privklat definitivno ugotoviti, da sta bila Daniel in Richards umorjena v noči odvedenja in da so vrgli morilci trupla obeh v jezero La Fourche.

Državni uradniki so mnenja, da je njih slučaj tako dober, da bo celo nevoljna veleposlaništva prisiljena dvigniti zahtevo obtožbe. Država se ne bo omejevala na obtožbe radi umora, pač pa zahtevala tudi dvignjenje obtožb radi zločinov in prestopkov, ki so bili posledica terorizma K. K. K. od krive prisega pa do uloma v privatno hišo, z orožjem v roki, kar predstavlja soglasno s postavljeni Louisiane zločin, katerega se lahko kaznuje s smrtjo.

KRONO RUMUNSKKE KRALJICE POPRAVLJAJO.

Bukarešt, Rumunska, 24. jan. — Krono rumunske kraljice so poslali v popravo. Pri slavnostnem kronanju se je nekaj pokvarila.

NORA ŽENSKA ARETIRANA.

London, Anglija, 24. januarja. V kraljevem parku pri Windsor Castle so aretirali postarno žensko, ki je zatrjevala, da se je pred trinajstimi leti poročila z valedikom princem. Spravili so jo v bolnišnico.

AMERIŠKI VOJAKI ZAPUŠČAJO NEMČIJO

Amerikanci so sneli svojo zastavo ob Renu ter se pripravljajo na odhod proti domu. — Pri Ehrenbreitenstein se je vršila zadnja ameriška parada.

Ehrenbreitenstein, Nemčija, 24. januarja. — Ameriška zastava je bila sneta danes opoldne s trdnjave Ehrenbreitenstein.

Ameriške sile, ki so završile svojo stražo ob Renu, so se obrnile proti domu in številni Nemci so prišli do prepričanja, da je treba sedaj izpremeniti veselo popelko: — Amerikanci prihajajo: — v: — Amerikanci so odšli in Francozi so tukaj.

Zgodaj jutraj je odkorakala ameriška posadka po strmem obronku Ehrenbreitensteina navzdol in nato preko Rena v Koblenz, odkoder je odkorakala v družbi nadajnih oddelkov osmega infanterijskega polka na kolo-dvor, kjer so stali pripravljeni vlaki.

Oprema ameriškega vojaštva je bila taka kot ob kateremkoli času tekom svetovne vojne, a danes je pomenjalo konečno povelje pot proti domu, — kjer pomenja, po mnenju marsikaterega navadnega vojaka, dolar le sto centov, ne pa toliko in toliko tisoč nemških mark.

To je bil dan enostavnih čestitev. Štirje seržanti, izbrani iz veteranov sedmega bataljona strojnih pušk, tretje divizije, ki je vojevala zadnjo bitko ob Marini, so bili deležni časti, da pomagajo generalnemu majorju Allenu pri snetju ameriške zastave tekom zadnjega retrata, ki se je vršil danes.

Kakor hitro je bila ameriška zastava sneta, je zaplapolala nad trdnjavo francoska trikolora. Navzoča sta bila dva oddelka francoskih vojakov, breječa sto mož, obenem s francosko vojaško godbo.

Takoj po završeni ceremoniji zamenjave zastav se je vršilo defiliranje čet pred generalom.

Čete so se nato odpeljale proti Antverpeni, kjer bodo vkrcane na ameriški transportni parnik St. Mihiel, ki bo odplul jutri ponoči iz pristana.

BOJAKI NAROČAJTE SE NA 'GLAS NARODA', NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

ODPORNOST RUHRSKIH ŽELEZNICARJEV

Železnicaarji v Ruhr okraju so blokirali prodiranje Francozov proti meji. — Zavojevalci so zaplenili zalogo živil. — Kratke stavke presenečajo Francoze. — Iste taktike se poslužujejo tudi telefonski delavci.

Poroča William Margreve.

Essen, Nemčija, 24. januarja. — Nove francoske in belgijske divizije, ki so dospele v Ruhr okraj s povelji, naj popolnoma prekinjo zvezo med porensko-vestfalskim industrijalnim ozemljem ter ostalo Nemčijo, bodo imele precej sitnosti, predno bodo dospele na oddaljene postojanke zasedenega ozemlja, da uveljavijo novo carinsko mejo.

Železnicaarji nočejo prevažati čet ali vzdržavati komunikacijskih črt za živila in potrebne rezerve.

To je dovedlo do zaplenjenja mesa, žita in drugih živil v številnih mestih ter manjših krajih, vključno Recklinghausen, Bochum in Dortmund. S tem so ogrožene dnevne potrebe petih milijonov prebivalcev novozasedenega ozemlja.

Vestfalske farmerje so Francozi oropali njih živine. Iz njih skednjov jemljejo slamo ter nezmateno žito. Farmerji ne smejo niti molžiti svojih krav in francoski vojaki skrbje, da so pomolžene ob pravem času.

Francoske čete so se skušale danes v družbi inženjev vmešavati na tovarnih postajah v Oberhausen, Ruhrort, Sterkrade in Duisburg. Nemški postajenačelniki so takoj zapustili svoja mesta, strojevodje so skočili s svojih lokomotiv in zveza med francoskimi in belgijskimi četami je bila vsled tega pretrgana.

Ta stavka je trajala pozno v noč in na vseh važnih tovarnih postajah, z izjemo Duisburga. — Tam so se francoske čete umaknile in Nemci so se vrnili na delo. Ustavljenje prometa v drugih mestih je prav tako nevarno za Nemece kot za Francoze in Belgijce.

Nemški carinski izvedenci pravijo, da bodo potrebovali Francozi stotisoč mož, da ustanove uspešno carinsko mejo. Radi celega dugeta glavnih prog ter stotin stranskih prog, bodo morali Francozi dejansko postaviti vojaška poleg vojska na celi mejni črti, če hočejo ustaviti promet z nezasedeno Nemčijo.

Celo v takem slučaju, pravijo železnicaarji, pa bo dosti takih, ki bodo riskirali svoje življenje, da uničijo blokado, ali pa bodo raztrgali in podminirali tračnice in postaje, če bi skušali Francozi sami obratovati železnice.

Železnicaarji in premogarji izjavljajo, da je prav toliko prog pod zemljo, kot nad njo in da bi se promet lahko vršil po glavni podzemeljski prog, dokler bi ne prišli Francozi do spoznanja, da je njih carinska meja iluzija.

Veliko število telefonskih kablov, ki so jih položili Francozi, da obranijo stik med četami ter glavnim stanom, so prerezali danes nemški brzojavni delavci. — Nemške telefonistke bojkotirajo še vedno vse belgijske in francoske klice.

Kadarkoli skušajo Francozi rekvirirati poštne urade, da se po lastne kontrole kompieiranega omrežja telefonskih črt, ki so potrebne v ruhrskem labirintu, zastavljajo nemški uslužbenci. — Ker niso Francozi še zadostno opremljeni, da bi operirali ves sistem, skušajo kontrolirati vsaj glavne črte, a najdejo v vsakem slučaju, da jih bojkotira naslednji nezasedeni poštni urad.

Tako zasedenje poštinih uradov kot zasedenje železniških postaj in tovarnih skladišč, ne traja nikdar delj kot pol ure, nakaar se lotijo Nemei zopet dela, dokler ne ustavi stavka na kakih drugih točkah prometa in zveze.

Te taktike se poslužujejo Nemci v Ruhr okraju z natančnostjo ure, in vsled tega je težko napovedati vnaprej, kdaj bodo Francozi zares dobili svoj prvi vagon premoga.

Po štirindvajset ur trajajoči protestni stavki se je vrnilo 160.000 premogarjev v rovih Stinnesa, Thyssena in države zopet na delo.

Delavski sveti se bodo sestali danes zvečer, da določijo, kakšne nadaljne korake naj store sedaj, ko so bili njih delodajalci spoznani krivim ter obsojeni. Ne domneva se, da bodo obsojeni sami plačali globo, pač pa so rekli Francozi, naj jih iztirjajo od nemške vlade.

DOBRO ŽGANJE IZ DIPLOMATSKIH VIROV

Svet postaja z vsakim dnem slabši. — Navadni zemljani so baje pili žganje, rezervirano za diplomate.

Washington, D. C., 5. jan. — Razkritja nekega posredovalca v nepostavni trgovini z opojnimi pijanci so napravila konec zakladanju elegantnih hotelov ter drugih javnih prostorov za opojni pijačami, ki so baje prihajala iz diplomatskih virov. Čeprav se ni državni department dosedaj še oficijelno pečal s to zadevo, je bil vendar že zapleten v ta najnovejši škandal, ker obstaja upravičeno domnevanje, da sta bili vsaj dve poslanstvu zapleteni v to kršitev prohibicijske postave.

Pri navalu na neki elegantni apartament je padel policij iv roke neki John Lynch, pri katerem so našli velike zaloge škotskega in Rye žganja ter inozemskega sekta. V zapriseženi izjavi je označil neko poslanstvo kot vir njegovih zalog. Razventega pričakuje policija nadaljnih razkritij takega značaja, ki bodo baje "pretresla mesto" ter imela za posledico poziv na državni in zakladniški department, naj zmanjšata zaloge opojnih pijač, ki prihajajo v deželo na temelju diplomatskih dovoljenj.

Po objavljenem poročilu, ki so prišla iz anonimnega policijskega vira, da so prišle velike množine v zadnjem času zaplenjenih pijač iz cubanskega poslanstva, se je napotil cubanski nadomestujoči poslanik, dr. Almeida, v državni department ter objavil nato javno izjavo, v kateri pravi, da nima nobenega pojma, da so prodajali v njegovem poslanstvu žganje.

V departmentu je vprašal državnega podtajnika Phillipsa, kaj je resnice na poročilih, da je dobival Lynch svoje zaloge žganja iz cubanskega poslanstva. Podtajnik mu je odgovoril, da ni bil državni department dosedaj še oficijelno informiran o tem.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVLJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo nanesljivo, hitro in po nizkih cenah.

Všrnj se bile naše cene sledole:

Jugoslavija:

Razpoložila na našnje pošte in izplačuje "Kt. poštni čekovni urad in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je paš na hitro izplačilo najugodnejše.

100 Din. . .	\$ 1.25 . .	(K 400)
200 Din. . .	\$ 2.35 . .	(K 800)
500 Din. . .	\$ 5.55 . .	(K 2,000)
1000 Din. . .	\$ 11.00 . .	(K 4,000)
2000 Din. . .	\$ 21.80 . .	(K 8,000)
5000 Din. . .	\$ 54.00 . .	(K 20,000)

Italija in zasedeno ozemlje:

Razpoložila na našnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zedru.

50 lir	\$ 2.95 . .
100 lir	\$ 5.60 . .
300 lir	\$ 15.90 . .
500 lir	\$ 36.00 . .
1000 lir	\$ 51.00 . .

Na pošiljavo, ki prevažajo menek dvajsetih kron ali pa dvajsetih lir dovoljamo po možnosti še poseben paket.

Vrednost kronam, dvanajsem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in aspričakovano; in tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dosepe poslani denar v roko. Glede izplačil v ameriških dolarjih glajo poseben oglas v tem listu. Denar nam je poslani najboljše po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK BAKER STATE BANK

62 Cortlandt Street New York, N. Y.
Glavno zastopništvo Jadranske Banke.

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Slovenian Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers
35 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto volja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.50
in Canada	za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.50
Za devet let	za pol leta	\$6.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in praznikov.

Dopis brez podpisa in oznake se ne priobčujejo. Denar naj se blagovno pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejane bivalne naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA"

35 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 2876

PUSTITE ZADEVO DRŽAVAM

Zagovorniki ustavnega amandmanta, ki naj bi napravil zakon in ločitev zakona predmetom vezne regulacije, so brez dvoma možne, ki imajo najboljše motive, od katerih se dajo voditi.

Ti motivi pa jih vodijo v napačno smer. Hočejo storiti nekaj, da odpravijo resna zla v tem pogledu, a ne morejo videti in spoznati končno posledice, če bi se njih prižadevanja uresničila.

Ameriški listi so že od nekdaj povdarjali anarhične razmere, ki prevladujejo glede poročnih in razporočnih zakonov v naših osem in štiridesetih državah. Ta zadeva je bila predmet številnih priporočil, naslovljenih na državne zakonodaje, kojih naloga je sprejeti ter uveljaviti bolj enakomerne zakone v tem oziru.

Poroka in razporeka sta predmeta, katera lahko vsaka država sama zase najbolje uredi.

Poroka in razporeka sta starodavni napravi. Ne-prestano sta bili v stanju valovanja, izpremembe; razvoja in včasih tudi izboljšanja.

Človeštvo je v splošnem zelo konservativno, kadar pride v poštev poroka, zakon ter ločitev zakona. Dvomljivo, če bi bilo sploh mogoče sprejeti tak amandment. Pa tudi v slučaju, da bi bil sprejet, bi bilo težko uveljaviti postavbo, ki bi bila enakomerno zadovoljiva. Nekatere države bi izgubile napredne in liberalne razmere v tem pogledu. Izpremembe v narodnem obsegu pa bi sploh prišle tako počasi, da bi bile skoro nemogoče.

Mi smo že videli, kaj se zgodi, če skuša vlada uveljaviti samovoljno zakonodajo, ki nasprotuje vestnemu nazaru številnih ljudi. Kako bi ugajale butlegarske poroke in razporeke tem reformatorjem?

Dosti boljše je delovati za progresivno zakonodajo v vsaki posamezni državi, in najbolj napredna zakonodaja naj služi kot vzorec za manj napredne.

Dopisi.

Onoville, N. Y.

Tukaj sem že več kot pet let, pa nisem še videl nobenega dopisa iz tega kraja. Nimam poročati važnih reči, pa ker ravno pošiljam naročnino za list Glas Naroda, katerega berem že več let, bom nekoliko omenil.

Tukaj je farmerska naselbina s petimi družinami. Kar nas je Slovencev, se še dobro razumemo med seboj. Bavimo se največ z mlekarjo in živinorejo, ker se lahko dobro proda. Tudi kokosjereja prinese nekaj. V tem času, ko so jajca draga, bi bilo najbolje, da bi znesla vsaka kokoš 3-4 na dan. Krompir smo prodali po 75c do \$1.25 bušel in tudi druga zelenjava se lahko proda.

Tukaj je še dosti farm praznih, ker nimajo delavskih moči. Stari ne morejo, mladi gredo po rajše v mesta. Na farmah ni vse dobro in ne vse slabo, samo da ima nekaj delavskih moči za seboj, pa že gre. Jaz sem tudi hodil poslušati pisčalko. Minulo je že devet let in mi se zdaj šumi po glavi, pa mislim, da mi ne bo več. Poleti moram delati kot živina, pa ne vedno. Včasih si tudi privoščim počitka kalcen dan, ker si svoj gospod, pozimi se lahko okoli namee in peči sukamo, pa bezgovek in jabolkni stiskamo.

Pozdravljam vse Slovence in Slovenke, posebno pa farmerje in želim, da bi se kaj oglašili.

Don Intihar, Box 23.

Manor, Pa.

Zopet sem se namenil napisati par vrstic v naš priljubljeni list Glas Naroda.

Kar se tiče tukajšnjih razmer, ni bogve kaj. Zima in božični prazniki so izginili kar naenkrat, tako da se že nanese pogovor tu in tam na spomlad. Mislimo pa, da bo treba še z zimo malo obrat-

nati, predno se predalec zamislimo, ker dosedaj še ni bilo posebnega mraza, istotako tudi snega ne.

Rovi v tej okolici bolj po malem obratujejo, bolj nekatere tovarne. Ljudi je pa povsodi tudi za potrebo. Kot se sedaj sliši, bo preteča premogarska stavka, katero se je obljubljalo za to spomlad, odvrnjena. To je prav. Od stavk nimamo nikoli korist, razen onih ki doli posej za posedanje okrog rogov s pistolo za pasom in krepilec v rokah. Četudi bi bili nas skušali zopet spraviti na površje, bi bilo težko kaj, ker Westmorelandci niso več tako zeleni kot so bili v prejšnjih časih. Če bodo še v bodoče k nam hodili govoriti, se bodo morali sami v svojih krajih boljše organizirati, predno bodo poskusili to delo pri nas.

Kot sem posnel iz angleških listov, je tudi stavka v Somerset okraju končana. 27 lokalnih unijs se je zbralo in preklicalo oziroma odpovedalo stavko, ki je trajala okrog 9 mesecev. Uspeh je bil ta kot pri nas, samo mi v Westmorelandu smo se spametovali že ob pričetku in storili svoje s tem, da smo šli na delo, ko je bil čas. Čitatelji Glasu Naroda se gotovo še spominjajo, ko je bilo v tem listu več zaporednih člankov in tudi par povesti, tičočih se tamkajšnjega štrajka. Deputacije so hodile okrog, še celo iz New Yorka, a vse zaman. Unija pravi, da je porabila zanje \$15,000 in da jih tudi ni mogla več podpirati. Da s Fricki in drugimi takimi tiči je težko kaj napraviti. Imajo 3-4 rove v enem kraju, ravno toliko v drugem in tako dalje. Malega kompanista z enim ali dvema romoma se že prikvinta tu celo brez stavke. Z velikimi korporacijami je pa težko, posebno še pešici stavkajočih premogarjev. Hvalijo

GRŠKI PRINC ANDREJ V AMERIKI.

Ko je na Grškem zaropotalo, so začeli bežati razni principi kot stene iz dežele. V Ameriko je dospel princ Andrej, ki ga vidite na sliki. Njegova žena je sestra angleškega lorda Mountbattena. Ko so ga vprašali, kaj bo delal v Ameriki, je odvrnil, da se bo "odpočil". Ni pa omenil, od kakšnega dela se namerava odpočiti.

se tudi, da so ti k občni zmagi premogarjev pripomogli. Well, to so storiši za zmago kot smo mi v Westmorelandu. Zakaj se jim ni povedalo takoj, da naj gredo na delo, saj mislim, da so tisti že vedeli malo v naprej, s kakšnim uspehom se bo stavka končala. Res uboga para! Kdaj se bodo delavci zbrili? Pa če komu rečeš kaj, ti zabrusi nazaj, da brez stavke ni nič. Gotovo, ampak se mora na drug način in ko je res prilika prijeti za kakor korist. Zastavkaj ppi rovu velike družbe, ki zaposluje 2-300 ali več moči in stavkal poš, da se boš naveličal, to je, če te ne bodo prej izgnali. Da v skupnem štrajku je bila prilika, toda oni, ki so sedeli spredaj, niso tega hoteli. To je pri nas in drugod.

Tako naj zadovoljuje, kar sem napisal. Ako prilika zopet nanese, se pa še oglašim in morda napišem še več. Pozdravljeni!

Premogar.

Našim dopisnikom.

Morda se kdo včasih pritožuje, ker ni njegov dopis oziroma njegovo poročilo prišlo. Ponavadi je krivda na strani dopisnikov. Samo en primer!

Danes smo naprimer dobili iz Keewatin, Minn., naslednje poročilo:

"Naznanjam vam, da je smrt utrgala nit življenja našemu prijatelju 17. januarja ob treh ponoči. Zapuščal sedem otrok in ženo. Star je bil komaj 32 let. Doma je bil od Gospoča, Lahkamu bodi tuja zemlja!"

Poročilo je kratko in jedrnat. Tako bi bilo treba poročati. Ina pa eno veliko napako. Dopisnik je v naglici pozabil glavno — namreč ime pokojnika. Poročilo je torej za Slovence po Ameriki brez vsakega pomena in veljave.

Dopisnike, zastopnike in druge prijatelje našega lista opozarjamo, naj splošno vse, kar se pripeti novega v naselbinah, posebno pa novice, ki se nanašajo na naše rojake. Poročila naj bodo kratka in jedrnat.

Jugoslavija irredenta.

"Nova Doba".

"Edinost" piše: Doživeli smo veliko presenečenje. Gotovo je nekaj nenavadnega, če kak nov list že s svojo drugo številko spreminja svoje ime. "Glas Julijske Benečije" se je prelevil v "Novo Dobo". Če je ta iznenaden sprememba imena nenavadna, pa je pa je utemeljevanje te spremembe kaj značilno. Uredništvo pravi namreč, da ime "Glas Julijske Benečije" ni odgovarjalo želji večine, ki jo zastopa list. Prišlo pa je še eno pikantno presenečenje. V "glavni" listi ni več omenitve "glavni fašizma". Izjav-

Peter Zgaga

Poznam rojaka, ki je zadnjič tako modroval:

Jaz bi se oženil, zakaj pa ne. O vsem tem sem dosti premišljeval ter prišel do zaključka, da ima zakon eno dobro in eno slabo staran. Dobra je ta, da človek ne živi več sam. Slaba stran je pa, da morata dva skupaj živeti.

Iz Belgrada poročajo naslednjo dogodbico:

V narodni skupščini, oziroma v parlamentu so imeli delavci nekaj popravila. Tistega dne je pa dospel v Belgrad novoizvoljeni poslanec. Kot dober državljan in služabnik naroda, je šel v parlament, da si ogleda prostor svojega bodočega delovanja. Ker ni bil prav posebno dobro obločen, ga ni nadzornik ločil od drugih delavcev. Nekaj časa ga gleda, potem mu pa pravi precej ostro: No, kaj zijaš? Sleči suknjo, zavij rokave in se dela loti!

Užaljeni poslanec mu pokaže svojo karto.

Nadzorniku je zastala sapa. Po dolgem in temeljitom premisleku se mu je pa tako oprostil:

— Oprostite, gospod, da sem vas silil delati. Vi ste poslanec, vam ni treba delati v parlamentu.

V Ameriko je dospel neki angleški duhovnik, ki pravi, da bo imel tukaj predavanja, na katerih bo govoril s hudičem.

Če bi ne bile naše oblasti tako grozno nazadnjaške, bi temu kolofotarku hudiča pokazale.

Neko priznano lepoticco so vprašale ženske za svet, kako naj ohranijo svojo lepoto.

Odvrnili jim je: Delajte dosti! Mudite se dosti časa na svežem zraku!

Prvi del nasveta velja za revne, drugi del pa za bogate ženske.

Poleg drugega, ima prohibicija še to slabo lastnost, da mora človek veliko več plačati in manj časa uživati, če se hoče s piščo spraviti s tega sveta.

Če se hočejo v Mehiki iznebiti kakšnega človeka, ga izvolijo za predsednika mehiške republike.

Moderna ameriška cerkev ima prostora za petsto oseb, dvorana pod njo pa za pet tisoč.

V ALBUM JEZ.

Amerika je zemlja vse dobro. Le e pridno delaj, pa boš mož na mestu.

I n lovi vse, kar hodi je po cestl široki, ravni, žalostne sirote.

E nkrat boš masi rekel, da so zmote.

N aravnost zmote — kraljem ne kam leži.

I n drugič reči, da je treba sesti.

S em, tam in tja, da bo dovolj gorkote.

T ako je dobra, da bo darovala E nakosti sedaj, sedaj prostosti.

S istem je tak, zakaj bi pa ne dala?

I mej pa v mislih, da ni nje morala.

T ako velika, da bi ne spoznala I n mahnila, ko jel bo Zgaga gosti.

POJAKE opozarjamo, da je cena za "Slovensko-Amerikanski Koledar" ista za Jugoslavijo kot za Ameriko — 40 centov.

Pošljite nam svojo in naslov svojega prijatelja v starem kraju in pošlamo mu bolnikov knjigo naravnost.

Tatinska služkinja.

Ida Kobos, stanujoča v ul. Gatterer št. 23 v Trstu, je pustila svojo služkinjo Cvetko Kralj, staro 17 let, samo v stanovanju. Ko se je pa čez nekoliko časa vrnila, ni našla več služkinje. Deklica jo je namreč med tem časom pobrisala v neznan kraj. Za spomin je vzela s seboj zlato zapestnico, last gošpodinje. Policija je zasleduje.

Jugoslovanska

Ustanovljena l. 1898

Katoli. Jednosta

Inkorporirana l. 1907

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki.

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 923 E. 18th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 104 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Blaginik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blaginik neispolnjenih smrtin: JOHN MOVERN, 413 — 13th Ave. East Duluth, Minn.

Vrhovni izvršnik.

Dr. JOE V. GRAHEK, 648 S. Ohio Street, N. E., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZBANSNIK, Room 204 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grand Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIĆ, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 6432 Washington Street, Denver, Colo.

Parolni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 489, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravstveni odbor:

VALENTIN PIRC, 100 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 530 — 1st Street, La Salle, Ill.
JOSEF STERLE, 404 E. Main Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 525 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasil: "Glas Naroda".

Vse stvari tikačje se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse priporočila naj se pošiljajo na predsednika poreznega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišnice splošne naj se pošiljajo na vrhovnega izvršnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajnika bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrne na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 3 člani ali članicami.

Iz Slovenije.**Smrtna kosa.**

V Mozirju je umrl 14. dec. v vsoki starosti 81 let Anton Gorčar, poštar v pokoji. Pokojnik je bil 28 let župan Mozirja, član okrajnega zastopa in ustanovitelj ter načelnik gornjesavinskega posojilnice, načelnik okrajnega šolskega sveta in član upravnega odbora južnoslovenske hranilnice v Celju. Bil je tudi prvi podstarosta agilnega savinskega Sokola. Rojen v Mozirju, je bil tekom svojega dolgega in dela polnega življenja duša narodnega življenja v gornji Savinjski dolini in vedno odločen naprednjak. Živel je za blagor svojega rojstnega kraja in dobrobit svojega naroda, za katerega je gnetno in duševno mnogo žrtvoval. Med vojno je bil pod stroгим nadzorom avstrijskih volunov. Svojo rodbino je vzgojil v strogo narodnem duhu in zavzemajo njegovi sinovi odlična mesta v slovenski javnosti.

Na Bohinjski Beli je nenadoma umrl Ivan Burja, star 60 let. Pokojnik je bil po vsem gornjem Goranjskem znan zavoljo svoje izredne inteligence, kremenite značajnosti in globoke vernosti. Dolgo časa je bil župan občine Ribno in kot tak vzorno deloval. Ko se je ob prevratu začela proti njemu grda gonja radi aprovizacije in občinskega gospodarstva, je sam zahteval preiskavo in vladni revizor mu je po natančnem pregledu dal častno zadoščenje, "da je težko najti kje tako vzorno občinsko poslovanje, kot ga je vodil g. Burja". Bil je eden izmed onih redkih županov, ki od Avstrije ni bil odlikovan, ker se je med vojno krepko potegoval za svoje ljudstvo. V družbi s tedanjim župnikom Mrakov, sedanjim starošolskim dekanom, je delal za gospodarski, politični in kulturni napredek Belanov. Ustanovil je živinorejsko zadruzo, 20 let je bil načelnik Hranilnice za blejski kot na Bledu, ob času graditve bohinjske železnice je gradil ljudsko šolo, dolgo vrsto let je bil krajni solski nadzornik. Ob odprtem grobu mu je ob navzočnosti velike množice prijateljev in znancev s cele Goranjske govoril blejski župnik svetnik Oblak.

V Dravi pri Ribnici je umrl Jožef Miklič, bivši cerkveni ključar. Bil je vzgleden gospodar in skrben oče.

V St. Jurju ob južni železnici je preminula Josipina Uršič, so-proga odličnega živnozdravnika Toneta Uršiča. Pokojnica je bila dobra mati in skrbna gospodinja.

Na Humu pri Ormožu je umrl zadet od srčne kapi posestnik Iv. Jerončič. Bil je občinski odbornik, ki je užival velik ugled.

V St. Rupertu pri Gomilskem je umrl po dolgi in mučni bolezni v cvetju svoje mladosti Franc Levc, star komaj 16 let.

Zlata poroka, poroka in smrt.

Iz Polhovca grada poročajo: Tukaj sta obhajala svojo zlato poroko Franc in Marijana Koritnik, obtemer s poroko sina Janeza. Pri svoji visoki starosti, eden 81 in drugi 80 let, sta še dovolj čvrsta,

zlasti še zlato-ženin, ki je brat g. župnika v pokoji Jakoba Koritnika. — V istem času, ko smo obhajali ta veseli spomin, je pa ležal na mrtvaškem odru 25letni Anton Kožuh, ki je bil še pred par dnevi zdrav in vesel, pa je vsled zastrupljenja krmi moral tako hitro zapustiti ta svet. Tudi mladost ne varuje človeka pred smrtjo.

Požar v Ljubljani.

V Streliški ulici je v shrambi I. nadstropja nastal požar, ki je napravil 8000 kron škodo. Požarna bramba je ognj hitro pogasila.

Izgnan je bil

iz ljubljanskega policijskega okoliša Josip Cvetko, po poklicu zlatar, rodom iz Zagreba, ker je bil že večkrat kaznovan radi tatvine.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Sprejeli smo pismo in v njem Money Order za \$6.50. V pismu je samo ta-le opazka: Prosim, pošljite "Blaznikove Pranke". Iz netočnega naslova smo ponesli, da se piše pošiljatelj Joe Poršič (Peršič). Pismo je bilo poslano iz Milwaukee, Wis. Dotičnika, ki nam je to poslal, prosimo, naj se natančneje izrazi in naj pošlje svoj pravi naslov.

ZASTRUPLJENA KRI.

H. H. von Schlick, izdelovalec Bolgarskega Krvnega Čaja, pravi, da skoraj vse bolezni povzroči nečista zastrupljena kri. Ob bolnem železu se slabo počutite, zaprti ste, in strup gre v kri. Ob nečistosti jeter gredo strupi v kri, in če so ledice slabe, gre še več strupa v kri. Posledica — bolezen po vsem telesu.

Še leta pomagam ljudem po vsem svetu in z veseljem doznavam, da Bolgarski Železni Čaj pomaga trpečim na železu, jetrah, ledicah in krvnih boleznih.

Vsak trpeč na svoj poskusi moj Bolgarski Železni Čaj — milijoni bi ne uparjali drugega zdravila — kajti vedno, da korone, skorje, železica in rože po magajo ozdraviti.

Številni zdravilniki in lekarnarji vsepovedno priporočajo Bolgarski Železni Čaj, ker vedo, da je zmogel pomagati. Pojdite danes k lekarnarju in mu rečite za Bolgarski Železni Čaj. Z vsem tjelem za bo dal, vedoč, da je dobro zdravilo.

Če za njega, ga morate imeti takoj. Pojdite za van hitro, zavarovano, poštno prosto, velik 5 mesecev trajajoč družinski zavož za \$1.25, ali 3 za \$1.15 ali 6 za \$5.25. Naslov: H. H. von Schlick, President Marvel Products Company, 9 Marvel Building, Pittsburgh, Pa.

VLAHOV

ŽELOČNA GRENCICA

Dela jo in spravlja v steklenice v ZADRU (Dalmacija) od leta 1861

ROMANO VLAHOV

Napredaj po vseh Lekarnah, delicatessah in grocerijah.

Edini agenti za Združene države.

V. LANGMANN, Inc.

97-99 Smith Ave. New York, N. Y.

97-99 Smith Ave. New York, N. Y.

